

ประสิทธิผลการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน 1669 เครือข่ายโรงพยาบาลนาเชือก

ผู้วิจัย พรทิพย์ พลไสย เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน

งานอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลนาเชือก อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประชาชนในเขตอำเภอนาเชือก รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทักษะการประเมินและการดูแลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติงานในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ขณะดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุไปสู่การพัฒนาเครือข่ายบริการการแพทย์ฉุกเฉินอำเภอนาเชือก เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอนาเชือก เข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินและได้รับการดูแลที่ถูกต้องมีมาตรฐานรวดเร็ว ลดอัตราการเสียชีวิตและความพิการเมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉิน เป็นการศึกษาแบบ ผสมผสาน mixed method เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) และเชิงปริมาณ (Quantitative data) กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้รับบริการและกลุ่มผู้ให้บริการในหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลนาเชือก โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการและแบบสอบถามจากผู้ใช้บริการในระดับฉุกเฉินวิกฤตที่เข้ารับการรักษาในหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลนาเชือก เป็น เครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย ข้อมูลทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและร้อยละ ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึง มีนาคม 2568 รวมเวลา 6 เดือน ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินเครือข่ายอำเภอนาเชือกยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผู้ป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ ศูนย์สั่งการจังหวัดมหาสารคามประเมินการออกรหัส CBD ไม่ถูกต้อง ทำให้ส่งการชุดปฏิบัติการออกรับมือไม่เหมาะสมกับอาการหรือความรุนแรงของเหตุ ประชาชนในพื้นที่จึงคิดว่า รถบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้บริการล่าช้า และไม่ยอมเสียเวลาในการรอรถพยาบาล จึงนำส่งโรงพยาบาลเอง โดยที่ไม่รอให้รถพยาบาลมาถึง ข้อเสนอแนะ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านชุดปฏิบัติการในการออกมารับผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บ 2. ด้านศูนย์สั่งการ 3. ด้านผู้รับบริการ : ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินและหมายเลขที่ใช้ในการรับแจ้งเหตุ 1669 ตามหมู่บ้าน ตำบล ในเครือข่ายอำเภอนาเชือกอย่างเหมาะสม

ชื่อเรื่อง : ประสิทธิผลการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน 1669 เครือข่ายโรงพยาบาลนาเชือก

ผู้วิจัย : นางสาวพรทิพย์ พลไสย เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน งานอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวพรทิพย์ พลไสย (โทร 088-5483793)

สาระสำคัญ

ความสำคัญ : การแพทย์ฉุกเฉิน,ผู้ป่วยเจ็บป่วยฉุกเฉิน,เครือข่ายบริการการแพทย์ฉุกเฉิน อำเภอนาเชือก ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี2513 โดยยึดตามหลักมาตรฐานสากลปัจจุบันพบว่าสัดส่วนผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่มาด้วยระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินคิดเป็นร้อยละ 19 ของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตทั้งหมด อัตราการเสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาลร้อยละ 5 ต่อ ประชากร 60,957 คน แยกเป็นชาย 30,385 หญิง 30,572 คน เครือข่ายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอำเภอนาเชือก ประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินขั้นสูงจำนวน 1 หน่วยหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินขั้นพื้นฐานจำนวน 5 หน่วยรับผิดชอบในการออกรับผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บทั้ง 10 ตำบล จากข้อมูล การออกปฏิบัติการฉุกเฉินพบว่า ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่มาโดยระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินคิดเป็นร้อยละ 28.19 ของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตทั้งหมด และพบว่าผู้ป่วยฉุกเฉินที่มาโดยระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินผ่านทาง หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินขั้นสูงคิดเป็นร้อยละ 20.70 ของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่มาโดยระบบบริการการแพทย์ ฉุกเฉิน จากข้อมูลข้างต้นพบว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่จังหวัดกำหนด ดังนั้นหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน และนิติเวช โรงพยาบาลนาเชือกได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในการดูแลผู้ป่วยเจ็บป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ เพื่อให้ ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตทุกคนเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ ลดการเสียชีวิตและ ความพิการจากการเจ็บป่วย และตอบสนองต่อแผนหลักการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแล อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประชาชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อทักษะการประเมินและการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติงาน ในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ขณะดูแลผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนในพื้นที่อำเภอนาเชือกสามารถเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม มีมาตรฐาน รวดเร็ว ลดอัตราการเสียชีวิตและความพิการเมื่อมีภาวะเจ็บป่วยฉุกเฉิน
2. เกิดเครือข่ายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ ให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุม ทุกพื้นที่ในเขตอำเภอนาเชือก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านบุคลากร : ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับสูง (ALS) และชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (EMR) เครือข่ายอำเภอนาเชือก
2. ด้านผู้รับบริการ : ประชาชนที่รับบริการการแพทย์ฉุกเฉินอำเภอนาเชือกและประชาชนผู้รับบริการที่หน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลนาเชือก
3. ด้านสถานที่ : พื้นที่ความรับผิดชอบในเขตอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การแพทย์ฉุกเฉิน หมายถึง การดูแลรักษาอาการผู้เจ็บป่วยนอกโรงพยาบาลและเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฉุกเฉินที่มีอาการป่วยหรือบาดเจ็บที่เกิดขึ้นฉุกเฉินเฉียบพลัน รวมถึงการนำส่งโรงพยาบาลที่เหมาะสม
  2. ผู้ป่วยเจ็บป่วยฉุกเฉิน หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยกระทันหันส่งผลให้เกิดอันตรายต่อ ชีวิตหรืออวัยวะสำคัญ
  3. เครือข่ายบริการการแพทย์ฉุกเฉิน อำเภอนาเชือก หมายถึงเครือข่ายที่ประกอบไปด้วย โรงพยาบาลนาเชือก, กู้ชีพ อบต.นาเชือก, กู้ชีพ อบต.หนองเม็ก, กู้ชีพ อบต.หนองแดง , กู้ชีพ อบต.หนองเรือและกู้ชีพ อบต.หนองโพธิ์
- ระยะเวลาการวิจัย** ตุลาคม 2567 – มีนาคม 2568

ระยะประเมินผล พบว่ามีการใช้บริการการแพทย์ฉุกเฉินมากขึ้นทั้งกู้ชีพ อบต. และโรงพยาบาล

สรุปและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพการเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน 1669 ในเครือข่ายอำเภอนาเชือก ในการดูแลผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ มีการเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพในการดูแลมากยิ่งขึ้น